

Мамирова Дилноза Улугбековна*Самарканд шаҳар 37-мактаб география уқитувчиси*

География — бу фақат хариталар ва давлатлар рўйхати эмас. У инсонни оламдаги турфа ҳил табиий ҳодисалар, ажойиб жойлар ва ҳайратланарли реал фактлар билан таништиради. Сиз билганмисизки, Ерда шундай жойлар борки, уларда кеча ва кун бир вақтда юз бериши, ёки сув денгиздан баландда жойлашган бўлиши мумкин? Ушбу мақолада сиз дунёдаги энг қизиқарли ва ноодатий географик маълумотлар билан танишасиз.

Антарктида — музликлар қиррасидаги материк

Антарктида дунёдаги энг совуқ, энг шамолли ва энг қуруқ материк ҳисобланади. Бу ерда биронта ҳам доимий яшовчи аҳоли йўқ. Энг қизиғи, бу материкда ҳайвонот дунёси асосан сувда яшовчилардан — тюлень, пингвин ва китлардан иборат.

Африка — дунёдаги энг кўп давлатли материк

Африкада 54 та мустақил давлат бор. Шунингдек, дунёдаги энг узун дарё — Нил ҳам шу материкда жойлашган. Танзанияда жойлашган Килиманжаро — Африканинг энг баланд нуқтаси бўлиб, унинг теги доимо қор билан қопланган.

Австралия — энг кичик материк ва энг катта орол

Австралия ҳам материк, ҳам орол ҳисобланади. Унда фақат шу ерга хос бўлган жонзотлар — кенгуру ва коалалар яшайди. Шунингдек, у ерда бутунлай чўл бўлган 'Аутбэк' ҳудудлари ҳам бор.

Хитой — энг кўп аҳолисига эга давлат

Хитой дунёдаги энг кўп аҳолига эга мамлакат бўлиб, унда 1,4 миллиарддан ортиқ одам яшайди. Шунингдек, у ердаги “Великая Китайская стена” — инсоният томонидан қурилган энг узун иншоот ҳисобланади.

Россия — энг катта ҳудудга эга давлат

Россия майдони бўйича дунёдаги энг катта мамлакат бўлиб, у 11 та вақт камари орқали узайиб кетган. Қиш ойларида баъзи шаҳарларда ҳаво ҳарорати -50°C гача тушиши мумкин.

АҚШ — географик хилма-хиллик ватани

АҚШ турли табиий зоналарга эга: Аризонадаги чўллардан тортиб, Аляскадаги музликлар ва Гавайидаги вулқонларгача. АҚШда жойлашган Гранд-Каньон — дунёдаги энг машҳур ва ҳайратланарли даралардан бири ҳисобланади.

Япония — вулқонлар ва зилзилалар мамлакати

Японияда 100 дан ортиқ фаол вулқонлар бор. Шу билан бирга, табиат ва технология ажойиб уйғунликда яшайди. Фузияма тоғининг чўққиси мамлакатнинг миллий рамзига айланган.

Бразилия — Амазонка ўрмонлари юрти

Бразилияда дунёдаги энг йирик тропик ўрмонлар — Амазонка жойлашган. У ерда миллионлаб турдаги ўсимлик ва ҳайвонлар яшайди. Рио-де-Жанейродаги Исо ҳайкали ҳам дунёнинг янги етти мўъжизасидан бири саналади.

Норвегия — фьордлар мамлакати

Норвегияда табиатга хос гўзалликлардан бири — фьордлар. Бу музликлар томонидан ҳосил қилинган чуқур денгиз кўрфазларидир. Улар табиат ва туризм ишқибозлари учун жуда жозибадир.

Боливия — ойга ўхшаш ландшафтлар

Боливиядаги Салар де Уюни — дунёдаги энг катта тузли чўл ҳисобланади. Ёмғир мавсумида бу ер осмонни акс эттирадиган 'гигант ойна'га айланади.

Хулоса

География фани бизни нафақат харита ва тоғлар, балки бутун оламдаги табиий гўзалликлар, халқлар маданияти ва ажойиб ҳодисалар билан таништиради. Дунёдаги ҳар бир давлат, ҳар бир материк ўзининг бетақрор хусусиятлари ва сир-асрорлари билан инсонни ҳайратга солади. Қизиқувчанлик ва билимга чанқоқлик бизни янги маълумотларни ўрганишга ундайди.

Сиз учун саволлар

1. Қайси материкда энг кўп давлат бор?
2. Дунёдаги энг катта тузли чўл қаерда жойлашган?
3. Фузияма тоғини қаерда кўриш мумкин?
4. Қайси давлатда энг кўп аҳоли яшайди?
5. Сизнингча, қайси давлат ёки табиий ҳодиса энг қизиқарли?

АДАБИЁТЛАР

1. <https://www.nationalgeographic.com>
2. <https://www.britannica.com>
3. География дарсликлари (7-9 синфлар учун)
4. <https://earth.google.com>
5. Википедия — География бўлими